

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Рев-09-000 030
Бањалука, 07.10.2009. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Петра Бајића, као председника вијећа, Јанка Нинића и Драгослава Лукића, као чланова вијећа, у правној ствари тужилаца – противтужених М.Х., И.Х. и Ф.Х. из Д., заступа их пуномоћник Х.Х., адвокат из Г., ..., против туженог Д.Ћ. из Д., ..., заступа га пуномоћник Г.Н., адвокат из Д., ..., и туженог - противтужиоца С.М. из Д., са садашњим боравиштем у Њ., заступа га пуномоћник Т.С., адвокат из Д., ..., ради поништења уговора о поклону и о купопродаји непокретности и ради накнаде за улагања у непокретности, одлучујући по ревизији тужилаца-противтужених против пресуде Окружног суда у Добоју бр. 013-0-Гж-07-000 603 од 04.09.2008. године, на сједници одржаној дана 07.10.2009. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Пресудом Основног суда у Добоју бр. П-333/03 од 09.07.2007. године, поништен је уговор о поклону закључен између предника тужилаца, сада пок. М.Х. из Д. као поклонодавца и туженог Д.Ћ. као поклонопримца, овјерен код Основног суда у Добоју дана 26.08.1994. године под пословним бројем Ов-1332/94, којим је предник тужилаца поклонио том поклонопримцу своје непокретности уписане у п.л. бр. 1179 к.о. Д., које се састоје од к.ч. бр. 5581 – двориште зв. О. површине 105 м² и куће и зграде површине 73 м² и к.ч. бр. 5582 њиве зване О. површине 212 м², као и уговор о купопродаји тих непокретности закључен између туженог Д.Ћ. као продавца и туженог С.М. као купца, овјерен код Основног суда у Добоју дана 19.10.2000. године под пословним бројем Ов-1968/00, па је тужени С.М. обавезан да тужиоцима у року од 30 дана преда у посјед те непокретности и да трпи да се на основу те пресуде изврши брисање посједа са његовог имена код Републичке управе за ..., Подручне јединице Д., тако да се успостави њихово пријашње стање у тој управи. Тужени су солидарно обавезани да тужиоцима накнаде трошкове поступка у износу од 10.391,70 КМ у року од 30 дана од дана доношења те пресуде. Истовремено, дјелимичним усвојањем противтужбеног захтјева С.М., тужиоци су обавезани да му по основу накнаде за корисна улагања у те непокретности исплате 70.000,00 КМ са законском затезном каматом од 23.02.2006. године, па до исплате и да му накнаде трошкове поступка у износу од 6.266,70 КМ, све у року од 30 дана, рачунајући од дана доношења те пресуде.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Добоју бр. 013-0-Гж-07-000 603 од 04.09.2008. године, одбијене су жалбе тужилаца, као и туженог Д.Ћ. против те првостепене пресуде, тако да је она у цјелини потврђена.

Благовременом и дозвољеном ревизијом тужиоци оспоравају законитост те другостепене пресуде у дијелу који се односи на њихову обавезу да туженом С.М. исплате 70.000,00 КМ, због поовреде одредаба парничног поступка, порешне примјене материјалног права и повреде Европске конвенције о заштити људских права, истичући: да другостепени суд није размотрио „све жалбене разлоге“ и да је погрешно оцијенио доказе које су они извели на главној расправи; да код обје нижестепене пресуде постоји „противрјечност између чињеница утврђених током главне расправе“ и њихових изрека; да би из правилне оцјене изведених доказа произлазило да су улагања противтужиоца у предметне непокретности знатно мања, тако да би износила око 40.000,00 КМ; да нижестепени судови „нису навели ни један материјални пропис“ по којем утврђују њихову обавезу, па да је тиме остварена повреда одредаба Закона о парничном поступку; да је отуда и правни основ противтужбеног захтјева неодређен, а „уколико се ради о улагању у туђе некретнине, а што је очито“, да би тај захтјев био неоснован, јер да је „улагач био несавјестан“; да није било основа да се удовољи противтужбеном захтјеву за улагања која се односе на гаражу и ограду, јер да се то „може демонтирати и однијети“; да је противтужбени захтјев преурађен, јер да „према Закону о престанку примјене Закона о напуштеној имовини улагач ... стиче право на поврат уложених средстава након што објекат“ врати у посјед власницима; да је побијаном пресудом повријеђено њихово право на имовину, па да су тиме повријеђене и одредбе члана II/3-к. Устава БиХ и члана 1. Протокола 1. уз Европску конвенцију о заштити људских права. Предлажу да се та пресуда укине у побијаном дијелу и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Тужени - противтужилац С.М. није дао одговор на ревизију.

Размотривши ревизију и побијану пресуду по одредбама члана 241. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске, број 58/03 и 63/07, у даљем тексту: ЗПП), као и цјелокупне списе предметне правне ствари, овај суд је одлучио као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Правно релевантне чињенице за исход поступка по противтужбеном захтјеву туженог С.М. јесу: савјесност његовог посједа и вриједност корисно уложених средстава у предметне непокретности. Нижестепени судови су на основу изведених доказа утврдили да је он био савјестан посједник и да је вриједност тако уложених средстава у спорне непокретности тужилаца 70.000,00 КМ, па му је, и по налазу овог суда, тај износ правилно досуђен. Отуда не стоји приговор да постоји „противрјечност између чињеница утврђених током главне расправе“ и изрека нижестепених пресуда.

Тужиоци не наводе које правно релевантне жалбене разлоге другостепени суд није размотрио, а из образложења побијане пресуде и жалбених разлога не произлази да би тај приговор био основан.

Уобразложењу те пресуде стоји да другостепени суд основаност противтужног захтјева у досуђеном износу заснива на одредбама члана 210. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, број 29/78, 39/85 57/89 и „Службени гласник Републике Српске“, број 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04), па тако не стоји ни приговор да није наведен „ни један материјални пропис“ по којем је утврђена обавеза тужилаца. Овај (ревизиони) суд налази да је то могући основ удовољењу противтужног захтјева, макар постоји и адекватнија одредба за то садржана у члану 38. став 4. Закона о основним својинско-правним односима („Службени лист СФРЈ“ бр. 6/80 и 36/90 и „Службени гласник РС“ бр. 38/03), по којој савјестан држалац може тражити накнаду корисних трошкова у мјери у којој је вриједност ствари повећана.

Неоснована је тврдња тужилаца да није било основа удовољења противтужног захтјева за улагања која се односе на гаражу и ограду, јер је из налаза и мишљења вјештака грађевинске струке видљиво да се ради о новоизграђеној зиданој гаражи са армирано-бетонским дијеловима, а исто тако и о огради од бетонске цокле на каменој подлози са челичним цијевима и испуном од челичног плетива. Наиме, јасно је да се то не може „демонтирати и однијети“, како то тужиоци тврде.

Ни приговор о преурањености противтужног захтјева није основан. Наиме, тужени-протитужилац С.М. није ступио у посјед предметних непокретности на основу Закона о кориштењу напуштене имовине („Службени гласник РС“ бр. 3/96 и 21/96), нити по основу прописа или појединачног акта донесених на основу тога закона; посјед је добио на основу купопродајног уговора закљученог са туженим Р.Т. Отуда он није имао и нема правни статус привременог корисника тих непокретности у смислу одредаба члана 2. у вези са чланом 1. Закона о престанку примјене Закона о кориштењу напуштене имовине („Службени гласник Републике Српске“, број 38/98, 12/99, 31/99, 38/99, 65/01, 13/02, 39/03 и 96/03). У таквој правној ситуацији нема ни преурањености противтужног захтјева у смислу одредаба члана 27а. тога закона.

Најзад, не може бити говора о томе да је побијаном пресудом повријеђено право тужилаца на имовину из члана II/3-к Устава БиХ и члана 1. Протокола 1. уз Европску конвенцију о заштити људских права и основних слобода. Ради се о корисним улагањима туженог С.М., којима је увелико повећана вриједност имовине тужилаца, а не о бесправном присвајању њихове имовине.

Код таквог стања ствари, овај суд налази да не постоје разлози због којих је ревизија изјављена. Такође налази да у проведеном поступку нема недостатака који би се односили на страначку способност и заступање странака, па се отуда ревизија тужилаца одбија као неоснована на основу члана 248. ЗПП-а.

Предсједник вијећа
Петар Бајић